

2007 Bütçe Sonuçları Tablosu Parlak Renkler İçermiyor

Ahmet YETİM

Yeni yılın ilk ayında bütçe sonuçları bu yılın bayağı zor geçeceğine işaret ediyor. 2007 yılı Ocak ayına ait bütçe sonuçlarında, ilginç görüntülerle karşılaşılıyor.

2006 yılı Ocak ayında, 2 milyar YTL fazla veren bütçe, 2007 yılı Ocak ayını 6 milyar YTL açıkla geçti.

Geçen yıla göre, bütçe dengesindeki bir aylık bozulma, 8 milyar YTL'nin de üzerine çıktı.

Son 30 yılın en başarılı bütçesi olarak açıklanan 2006 bütçesinin, yılsonu itibariyle, 4 milyar YTL açık verdiği açıklanmıştı.

2007 yılı bütçesi, daha birinci ayında 6 milyar YTL açık verdi.

Bu durum, 2007 yılının tamamında öngörülen bütçe açığının yüzde 35,3'lük kontenjanının ilk ayda doldurulduğunu göstermekle kalmıyor, 2006'nın tamamındaki açığın 1,5 katına ulaştığını anlatıyor.

Kaldı ki bu yılki bütçe açığı öngörüsü 17 milyar YTL olarak tahmin ediliyor.

Ocak ayı bütçesinin olağandan fazla açık vermesinde geçen yıl bütçesinden kalan mirasın önemli bir rolü olduğu yadsınamaz bir gerçek olarak görünüyor.

2006 bütçesinde bazı giderlerin halının altına süpürülmesi, bazı giderlerin, bütçede hiç yer almaması bazı gelirlerin ise ya bir defaya mahsus ya da gerçek anlamda bütçe geliri olarak nitelendirilmeyecek gelirler olması bütçe açığını gizlese de açık aslında gizlenemeyecek kadar büyük hale geliyor.

Bütçe açığının, milli gelire oranı yüzde 3,6 çıkıyor. Bu da "Maastricht kriteri" olan yüzde 3'ün üzerinde.

2007 bütçesinde daha ilk aylarda faiz giderleri, personel giderleri, KDV gelirleri vb. de artışlar dikkat çekici görünüyor.

Bu kalemlerden faiz giderlerinde çarpıcı sıçramalar var.

Aralık 2006'da 1,8 milyar YTL olan faiz giderleri, Ocak 2007'de 7 milyar YTL'ye çıkıyor.

Faiz giderleri Çin'de başlayıp tüm dünyayı sarsan borsa-finans depremi, İran krizinin derinleşmesi, Irak sorunu, yurt içinde seçim tartışmalarının alevlenmesi vb. etkenlerle her an yükselme riski altında bulunuyor.

Kaldı ki borçlanma vadesinin 2007'ye sarkıtılmasıyla, 2006 yılı faiz giderlerinin ve buna bağlı olarak da bütçe açığının azaltılmasının amaçlandığı ortaya çıkıyor.

Yılın ilk ayında personel giderleri, 4 milyar 360 milyon YTL.

Ancak seçim yılı olması nedeniyle 100 bini aşacak yeni memur alımları ve mevsimlik işçilerin kadrolu statüye geçirilmesi vb. popülist uygulamalara yönelmesi nedeniyle, personel giderlerinin de yıl sonu hedefi olan 43,7 milyar YTL'nin oldukça üzerinde gerçekleşmesi bekleniyor.

KDV gelirleri ise gerilemeye devam ediyor.

2007 yılı Ocak ayı "Dahilde Alınan KDV" geliri olan 1 milyar 743 milyon YTL, geçen yılın aynı dönemindeki 1 milyar 875 milyon YTL'lik KDV gelirinin 132 milyon YTL gerisinde kaldı.

2007 yılında, dahilde alınan KDV'de yüzde 27 artış öngörülürken, ilk ayda bırakın artışı, azalma olması dikkat çekici.

Denetim yetersizliği yanı sıra, gerilemede kaldırılan "Ücretlilere Vergi İadesi"nin de etkisinin olduğu görülüyor.

Bu olumsuzluk da dikkate alındığında KDV denetiminde loto-toto yöntemlerinden daha etkin teşvik-denetim mekanizmalarının ihdas edilmesi gerektiği anlaşılıyor.

Diğer taraftan 2006 yılında sağlanan bir defalık gelirlerin 2007 yılında da sağlanması mümkün görünmüyor.

2006 yılında TMSF tarafından, büyük kısmı Telsim'in satışından elde edilen gelirden, 4,5 milyar YTL Maliye'ye aktarılmıştı. 2007 yılında, bu tutarda bir paranın bütçeye aktarılması mümkün gözüküyor.

2006 yılında, SSK ve Bağ-Kur affı nedeniyle yaklaşık 3,7 milyar YTL gelir elde edilmişti.

Bu gelir de 2006 bütçesini rahatlatmıştı. 2007 yılında ödenecek taksitlerden, SSK ve Bağ-Kur affından bu tutarda bir gelir sağlanması da mümkün görünmüyor.

2006 yılında, bütçede Bütçeleştirilmiş Borçlar hesabında gözüken (Yeşil kartlıların tedavi ve ilaç giderleri, kamu personelinin tedavi ve ilaç giderleri vs.) 1 milyar 736 bin YTL gerçekleşmiş ancak bütçe gideri yazılmamıştı.

Bunların önemli bölümü Ocak 2007 hesaplarına, gider kaydedildi.

2006'da bütçeye kaydedilmeyen 1,2 milyar YTL'lik "Mahalli İdare Payları" da, 2007 hesaplarına kaydedildi.

Şubat ayı "Geçici Vergi" ödemeleri ile biraz rahatlayacak ama bütçedeki sorun devam edecek.

KDV gelirlerindeki gerileme ve gıdadaki olası KDV indirimi hesaba katılırsa Şubat ve izleyen aylarda da bütçe açığı devam edeceğe benziyor.

AR&GE BÜLTEN 2007 MART - EKONOMİ

Ayrıca seçim yılı olması nedeniyle, doğrudan yeni vergiler getirmektense, dolaylı vergilere daha fazla yüklenilmesi ve KİT zamları tercih edilecek gibi görünüyor.

Bu durumda bütçeden yansıyan tablo; bu yıl pek çok hedef gibi yüzde 4'lük enflasyon hedefinin de tutturulamayacağını gösteriyor.

Tablo1: 2007 Ocak Ayı Bütçe Gerçekleşmeleri, (milyon TL)

	Ocak2006	Ocak2007	Artış(%)	2007 Hedefi
HARCAMALAR	11.604	18.488	59.3	204.939
Faiz Dışı Harcamalar	9.343	11.467	22.7	152.013
Faiz Harcamaları	2.261	7.021	211	52.926
GELİRLER	13.619	12.392	-9.0	188.159
Vergi Gelirleri	10.134	11.077	9.3	158.153
Diğer Gelirler	3.485	1.315	-62.3	30.006
BÜTÇE AÇIĞI	2.015	6.096	-202.5	-16.880
FAİZ DIŞI FAZLA	4.277	925	-78.4	36.146

2006 yılında yüzde 3,6 olarak açıklanan bütçe açığının 2007 yılında yüzde 8'e yükselmesi şaşırtıcı olmamalı.

Sonuçta; ekonomi ve mali alanda sağlanan "sanal ve suni denge"nin sürdürülebilir nitelikte olmadığı, rakamsal oynaklıkların ise sadece yurt içinde değil aynı zamanda yurt dışında da ekonomi yönetimine olan güvenilirliği zedeleyeceği açıktır.

Bu durum piyasalarda aşırı oynaklık, sınırlılık ve güvensizliğe zemin oluşturabilecektir.

Ne yapılırsa yapılsın bu yılın ilk yarısına gelindiğinde bütçe dengesinin geçen yılı mumla aratabilecek düzeye gelme ihtimali büyük.

Bu nedenle; öncelikle yüzde 70'e yüzde 30 dolaylı vergiler lehine olan vergi dengesizliğinin doğrudan vergilerle dengelenmesi, etkin vergi denetim ve izleme mekanizmalarının her türlü popülizmin dışında kalarak ve daha fazla zaman yitirilmeden kurulması gerekmektedir.

Özellikle bazı belediyelerin Hazine ve bütçeye ağır bir kambur yükleyen popülizm amaçlı verimsiz harcamalarının tasfiyesi zaman geçirilmeden sağlanmalıdır.

Tarımdan sanayiye, işçiden memura, yakacak yardımından yiyecek yardımlarına kadar pek çok savurgan harcamalara disiplin getirilmeli, verimsiz altyapı harcamaları ciddi denetime tabi tutulmalıdır.

Bu önlemlerin alınmasında geç kalındığı açık, bu yılki bütçenin öngörülerin üzerinde açık vereceği ise kesin görünüyor.

Ancak şimdi tedbir alınsa seçim sonrasına ciddi bir altyapı devredilmiş olacaktır.

Sonuçta zararın neresinden dönülse kaptır mantığının işletilmesi gerekiyor.